

Motion till riksdagen 2005/06:Ub513

av Birgitta Sellén m.fl. (c)

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att uppta nytt anslag för läs- och skrivutveckling.
2. Riksdagen beslutar att uppta nytt anslag för ett nationellt kvalitetsinstitut.
3. Riksdagen beslutar att uppta nytt anslag för ett lärlingsprogram på gymnasiet.
4. Riksdagen beslutar att uppta ett nytt anslag för grundläggande högskoleutbildning som ersätter de av anslagen 25:21–25:72 som anslår medel till högskolors grundutbildning.
5. Riksdagen beslutar att uppta ett nytt anslag för forskning och forskarutbildning som ersätter de av anslagen 25:21–25:72 som anslår medel till högskolors forskning och forskarutbildning.
6. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt uppställning:

Anslag, tkr	Regeringens förslag	Anslags- förändring
25:1 Skolverket	298 208	–70 000
25:2 Myndigheter för skolutveckling	96 278	–47 856
25:3 Utveckling av skola och barnomsorg	379 876	–150 000
25:4 Specialpedagogiska institutet	367 920	–367 920
25:5 Specialskolemyndigheten	254 429	+200 000
25:13 Nationellt centrum för flexibelt lärande	100 151	–20 000
25:15 Bidrag till vissa organisationer för uppsökande verksamhet	49 700	–49 700
25:18 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	929 362	+50 000
25:21–25:72 Samtliga anslag till grundutbildning och forskning vid universitet och högskolor förs över till de nya anslagen Grundläggande högskoleutbildning samt Forskning och forskarutbildning	0	–25 795 805
25:77 Högskoleverket	147 817	+10 000

Fel! Okänt namn på

Anslag, tkr	Regeringens förslag	Anslags- förändring
<i>Nya anslag</i>		
Läs- och skrivutveckling m.m.	0	+400 000
Kvalitetsinstitut	0	+300 000
Lärlingsprogram på gymnasiet		+431 000
Grundläggande högskoleutbildning	0	+16 588 892
Forskning och forskarutbildning	0	+8 450 913
Summa för utgiftsområdet	47 113 274	-70 476

Anslagsberäkning

I ett samhälle där kunskaper är den viktigaste grunden för ekonomisk utveckling är lika tillgång till bra utbildning en avgörande rättvisefråga. Utbildning är den viktigaste och mest långsiktiga vägen till social och regional utjämning. Centerpartiet vill investera i utbildning på alla nivåer, från förskola, grundskola, gymnasieskola till högre utbildning och forskning, i ett livslångt lärande.

Vi skall hela tiden sträva efter att utveckla utbildningssystemet för att möta kraven från individ och samhälle. Det handlar om viktiga vägval inför framtiden. Att avsätta resurser för utbildning är ett led i att skapa tillväxt men också ett led i att skapa livskvalitet för den enskilda människan där alla människor måste få möjlighet och stimulans att nå toppen av sin egen förmåga.

Utbildning ger redskapen för människor att infria sina framtidsdrömmar. Kunskap innebär makt att förändra och påverka samhället i stort, men också makt att kunna göra sina egna val. Politiken måste därför bygga på en grund som erbjuder alla lika möjligheter till en god utbildning.

Centerpartiets utbildningspolitik tar sikte på det livslånga lärandet, eftersom kunskapskraven ständigt ökar i samhället. Vi önskar en gymnasieskola som höjer den allmänna utbildningsnivån och förbereder alla för ett livslångt lärande. Vi bör ha en utbildningspolitik som utgår från den enskilda eleven i varje skolform och som stärker helhetssynen på lärandet. Skolan måste ta hänsyn till att eleverna är olika och lär på olika sätt. Det finns många olika sätt att anpassa gymnasieskolan efter de behov de enskilda eleverna har.

Högskoleutbildning av hög kvalitet och en framgångsrik akademisk forskning är av största betydelse för ett öppet och internationellt konkurrenskraftigt välfärdssamhälle. Centerpartiet har tillsammans med de övriga partierna i Allians för Sverige utformat en strategi för att öka kvaliteten i såväl grundutbildning som forskning och i denna motion fullföljer Centerpartiet denna strategi genom kraftiga satsningar på stärkt kvalitet inom grundutbildningen samt ökade anslag till forskningen. De senare anslagen är gemensamma för Allians för Sverige.

Anslagsberäkning

Anslaget 25:1 Skolverket minskas med 70 miljoner kronor. **Anslaget 25:2 Myndigheten för Skolutveckling** minskas med 47 miljoner. Detta görs för att kunna flytta dessa medel till ett nationellt kvalitetsinstitut som Centerpartiet satsar 200 miljoner på. Det bör ha till uppgift att utveckla och förfinna metoder för utvärdering och stödja kommunerna i deras arbete. I år gör Centerpartiet en extra satsning på detta kvalitetsinstitut på 100 miljoner. Dessa pengar kommer att gå till en investering för att få barnen att må bättre i skolan. I dag är det många elever som har ont i magen när de går till skolan för att de oroar sig över något. Andra kanske inte kan somna på söndagskvällen när man vet att en skolvecka ligger framför en. Vissa elever kan inte koncentrera sig för att de sitter för mycket stilla. Därför vill Centerpartiet att det nationella kvalitetsinstitutet upprättar ett program för att förbättra barns fysiska och psykiska hälsa. Programmet ska vara riktat direkt till skolorna för att arbeta konkret med dessa frågor. Detta behövs dels för att det är en orimlig situation att så många barn mår dåligt, dels för att man som elev inte tar till sig kunskap och erfarenheter om man har ont i magen eller inte rör på sig tillräckligt.

Även **anslaget 25:3 Utveckling av skola och barnomsorg** minskas med 150 miljoner. Regeringen gör en kortvarig satsning på att öka kvaliteten i skolan och barnomsorgen. Centerpartiet gör en betydligt mer hållbart satsning, där vi lägger 400 miljoner på ett läs- och skrivutvecklingsprogram. Här stärks kompetensen och insatserna ökas mot läs- och skrivsvårigheter/dyslexi samt dyskalkyli. Inom anslaget ryms också en satsning på skolböcker.

Anslaget 25:4 Specialpedagogiska institutet minskas med 367 miljoner. Medlen läggs i stället på **25:5 Specialskolemyndigheten** som ökas med 200 miljoner och som därmed sammanförs med Specialpedagogiska institutet. Uppskattningsvis kan cirka 30 procent sparas genom effektiviseringar på administrationen genom en sådan sammanslagning, därav en skillnad i anslagen på drygt 150 miljoner.

I enlighet med det förslag som presenterades av den parlamentariska så kallade Utjämningskommittén föreslår Centerpartiet att de specialdestinerade statsbidragen för personalförstärkning i skola och fritidshem, statligt stöd för utbildning av vuxna samt maxtaxan i barnomsorgen omvandlas till generella statsbidrag till kommunerna. Skolverket redovisar att lärarkompetens är den enskilda resurs som har störst betydelse för elevers resultat. Detta går stick i stäv med målet med regeringens "Wärnerssonpengar" som endast handlar om kvantitet och inte kvalitet, att anställa så många lärare som möjligt. Vi anser att pengarna skall gå direkt till kommunerna och användas efter det behov som finns till exempel till kompetenshöjande av lärarna. **Anslagen 25:9 Bidrag till personalförstärkning i förskola** och **25:10 Bidrag till personalförstärkning i skola och fritidshem** överförs i praktiken till kommunerna. Centerpartiet tror på att kommunerna själva får råda över resurserna så att makten ligger så nära människorna som möjligt. Därför överförs även **anslaget 25:16 Statligt stöd för utbildning av vuxna** och **anslaget 25:8 Maxtaxa i barnomsorgen m.m.** i praktiken till kommunerna.

Fel! Okänt namn på

På **anslaget 25:13 Nationellt centrum för flexibelt lärande** ställer Centerpartiet ett rationaliseringskrav vilket innebär en besparing på 20 miljoner. Anslaget **25:16 Bidrag till vissa organisationer** för uppsökande verksamhet avskaffas och därmed görs en besparing på cirka 50 miljoner.

Centerpartiet vill öka antalet platser för den kvalificerade yrkesutbildningen med 1 500 platser för att tillgodose näringslivets efterfrågan på utbildad arbetskraft. Regeringen gör i stället en kortvarig satsning på 120 miljoner, det vill säga 1 000 tillfälliga platser, över ett år. Detta är både orealistiskt och oseriöst. Vad som behövs är långsiktiga platser som håller en god kvalitet. Centerpartiet ökar därför **anslaget 25:18 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning** med 50 miljoner kronor för att kunna skapa 1 500 permanenta platser.

I årets budgetproposition lägger regeringen 581 miljoner på en lärlingsutbildning som en sysselsättningsåtgärd. Centerpartiet välkomnar ett lärlingsprogram, men inte i den form som regeringen föreslår utan i stället som en del av gymnasieskolan. Därför flyttar Centerpartiet en del av dessa pengar till utgiftsområde 16 i stället och gör därmed en satsning i form av ett nytt anslag för att bygga upp ett lärlingsprogram på gymnasiet.

Centerpartiet vill införa en ny modell för resursfördelningen till grundutbildning samt till forskning och forskarutbildning vid landets universitet och högskolor. Därför läggs dessa anslag ned och medlen överförs till två nya anslag, Grundläggande utbildning vid universitet och högskolor samt Forskning och forskarutbildning. Beräkningen av dessa anslag redovisas i särskild tabell nedan.

Centerpartiet motsätter sig regeringens förslag om 3 000 nya högskoleplatser eftersom kvalitetsförstärkningar nu måste prioriteras. Det minskar det nya anslaget Grundläggande utbildning med 1 156 miljoner kronor under 2006.

Centerpartiet anser att i stället kvalitetssatsningar behöver genomföras. Dels en generell satsning om 100 miljoner kronor år 2006 som trappas upp med ytterligare 300 miljoner kronor 2007 för att kompensera för de successiva nedskärningar som tvingats fram genom att regeringen ej räknat upp anslagen på ett rimligt sätt. Dels en särskild satsning om 100 miljoner kronor 2006 och 200 miljoner kronor 2007 för att säkerställa kvaliteten och förutsättningarna till utveckling för de nyare universiteten och högskolorna. Den senare satsningen ska ses i ljuset av att Centerpartiet och de övriga partierna i Allians för Sverige avser att införa en ny resursfördelningsmodell som tydligare premierar kvalitet samt studenters eget val. Det är viktigt att de nyare högskolorna och universiteten ges rimliga "startförutsättningar" i en sådan skärpt konkurrens. Sammantaget medför Centerpartiets förslag att anslaget till Grundläggande utbildning vid universitet och högskolor minskas med 156 miljoner kronor jämfört med motsvarande anslag i regeringens budgetförslag.

Regeringens anslag till Grundläggande högskoleutbildning	17 544 892
Avgår satsning på nya högskoleplatser	-1 153 000
Generella kvalitetsinsatser	100 000
Riktade kvalitetsinsatser för nya universitet och högskolor	100 000
C-förslag till anslag Grundläggande högskoleutbildning	16 588 892

Fel! Okänt namn på

Högskoleverket har en central roll i implementeringen av Bologna-processen. Centerpartiet och de övriga partierna i Allians för Sverige vill dessutom ge myndigheten en central roll i kvalitetsarbetet. Centerpartiet föreslår att myndigheten får ytterligare 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag för att kunna fullgöra sina åligganden.

Centerpartiet och övriga partier i Allians för Sverige har enats om att resurserna till forskning och forskarutbildning behöver öka utöver regeringens förslag. Därför bör anslaget Forskning och forskarutbildning tillföras 200 miljoner kronor för 2006, 300 miljoner kronor för 2007 och 400 miljoner kronor för 2008 utöver regeringens förslag till motsvarande anslag.

Regeringens anslag till Forskning och forskarutbildning	8 250 913
Allians för Sveriges forskningssatsning	200 000
C-förslag till anslaget Forskning och forskarutbildning	8 450 913

Stockholm den 4 oktober 2005

Birgitta Sellén (c)

Anders Larsson (c)

Jan Andersson (c)

Birgitta Carlsson (c)

Håkan Larsson (c)

Margareta Andersson (c)

Kenneth Johansson (c)